Zkouška VPL - písemná část

24. ledna 2014

1. Nechť prvovýroky r, s, t reprezentují (po řadě), že *"Radka / Sára / Tom je ve škole"* a označme $\mathbb{P} = \{r, s, t\}$. Víme, že

   (i) *Není-li Tom ve škole, není tam ani Sára.*

   (ii) *Radka bez Sáry do školy nechodí.*

   (iii) *Není-li Radka ve škole, je tam Tom.*

   (a) Napište výroky $\varphi_1, \varphi_2, \varphi_3$ nad $\mathbb{P}$ vyjadřující po řadě (i), (ii), (iii) a pomocí implikačního grafu ukažte, že teorie $T = \{\varphi_1, \varphi_2, \varphi_3\}$ je bezesporná. *(3b)*

   (b) Tablo metodou dokažte, že z T vyplývá, že *Tom je ve škole. (3b)*

   (c) Určete množinu $M^{\mathbb{P}}(T)$ všech modelů teorie T nad $\mathbb{P}$. *(2b)*

   (d) Kolik je (až na ekvivalenci) výroků nad $\mathbb{P}$, které jsou nezávislé v T? Uveďte zdůvodnění. *(2b)*

2. Nechť T je teorie jazyka $L = \langle E, P, R, c\rangle$ bez rovnosti, kde E, P, R jsou binární relační symboly a c je konstantní symbol, s axiomy

$$(\exists x)(\exists y)(E(x,y) \wedge E(y,x) \wedge E(y,c)),$$
$$(\forall z)(E(x,z) \wedge E(z,y) \rightarrow P(x,y)),$$
$$(\forall x)(\forall y)(P(x,z) \wedge E(z,y) \rightarrow R(x,y)).$$

   Chceme LI-rezolucí dokázat, že $T \models \varphi$, kde φ je sentence $(\exists x)(P(x,x) \wedge R(x,c))$.

   (a) Skolemizací nalezněte otevřenou konzervativní extenzi T' teorie T. *(1b)*

   (b) Převeďte $T^* = T' \cup \{\neg\varphi\}$ do množinové reprezentace na Hornovu formuli obsahující jediný *cíl* (tj. klauzuli bez pozitivních literálů) G. *(2b)*

   (c) Ukažte, že $T^* \vdash_{LI} \square$ pomocí lineárně vstupní rezoluce začínající cílem G. *(4b)*

   (d) Nalezněte substituci σ takovou, že $T' \models \varphi'\sigma$, kde φ' je otevřené jádro sentence φ. *(1b)*

   (e) Definuje formule $\varphi'(x)$ v každém modelu teorie T jednoprvkovou množinu? Uveďte zdůvodnění. *(2b)*

3. Nechť $T = \{(\exists y_1)(\exists y_2)(\forall x)(x = y_1 \vee x = y_2),\ \neg(\exists x)(f(x) = x)\}$ je teorie jazyka $L = \langle f\rangle$ s rovností, kde f je unární funkční symbol.

   (a) Určete izomorfní spektrum $I(T, \kappa)$ teorie T pro nejvýše spočetné κ. *(2b)*

   (b) Je teorie T konzervativní extenzí teorie $T' = \{(\exists y_1)(\exists y_2)(\forall x)(x = y_1 \vee x = y_2)\}$ jazyka $L' = \langle\rangle$ s rovností? Uveďte zdůvodnění. *(2b)*

   (c) Jsou teorie T a T' kompletní?. Uveďte zdůvodnění. *(2b)*

   (d) Je teorie T otevřeně axiomatizovatelná? Uveďte zdůvodnění. *(2b)*